

Poznań, 21 listopada 2013 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-I.431.34.2013.3

Pan

Stanisław Filipiak

Burmistrz Miasta i Gminy Buk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 13 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Buk, w dniach od 21 do 28 października 2013 r. została przeprowadzona w Urzędzie Miasta i Gminy w Buku kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji udzielonej na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Buk na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadził, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.497.2013.1 z 16 października 2013 r., kontroler – Jolanta Szaniawska, inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-I.431.34.2013.3 z 8 października 2013 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanych środków, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych czterech nieprawidłowości i dwóch uchybień, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze zakreślonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

16 stycznia 2012 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Buk, reprezentowaną przez Stanisława Filipiaka – Burmistrza Miasta i Gminy Buk, w sprawie realizacji w 2012 r. programu wieloletniego pod nazwą *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Do ww. Porozumienia zawarto trzy aneksy.

Kwota dotacji celowej dla Gminy Buk na realizację Programu w 2012 r. wyniosła 74 610,00 zł. W ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwot przeznaczonych na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowóz posiłków. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Miasta i Gminy Buk.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Ustalono, że Gmina Buk w 2012 r. skorzystała z możliwości zwiększenia kręgu odbiorców pomocy w zakresie dożywiania poprzez podjęcie uchwały nr XLVIII/264/06 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania oraz uchwały nr XLVIII/265/06 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie określenia warunków odpłatności za pomoc udzieloną w formie posiłku.

Jednostką realizującą Program w Gminie Buk był Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku, zwany dalej „OPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że w 2012 r. w Gminie Buk udzielano pomocy w dwóch formach:

- w formie posiłków;
- w formie świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w Gminie Buk wyniósł 52,55% i był zbyt wysoki, co nie sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu. Wysoką liczbę świadczeń udzielanych w formie pieniężnej uzasadniały następujące przesłanki:

- brak odpowiedniej bazy żywieniowej do wydawania posiłków osobom dorosłym objętym pomocą w ramach Programu;
- niechęć uczniów do spożywania posiłków w placówkach oświatowych. Przyczyną ww. zjawiska był fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Buk z posiłków korzystają głównie uczniowie i dzieci objęte pomocą w ramach Programu, które wstydzą się rówieśników i obawiają „naznaczenia”.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

W 2012 r. Program realizowany był na terenie Gminy Buk sześciu punktach żywieniowych znajdujących się w pięciu placówkach oświatowych. Posiłki były przygotowywane i dostarczane w naczyniach jednorazowych przez firmę zewnętrzną, na

mocy umowy nr OPS-332/1/2012 zawartej 5 stycznia 2012 r. pomiędzy OPS a firmą Gastronomia Dariusz Szynkaruk, ul. Poznańska 4/5, 64-320 Buk.

W trakcie czynności kontrolnych, 25 października 2013 r., dokonano oględzin w Gimnazjum im. płk. Kazimierza Zenktelera w Buku przy ul. Szarych Szeregów 8 w celu ustalenia warunków, w jakich uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu. Stwierdzono, że w poddanej oględzinom placówce zapewniono odpowiednie warunki do wydawania i spożywania posiłków.

W okresie objętym kontrolą Gimnazjum im. płk. Kazimierza Zenktelera w Buku realizowało cztery projekty wewnętrzne mające na celu popularyzację zdrowego stylu żywienia:

- „Jaki wpływ na zdrowie człowieka ma odżywianie i aktywność ruchowa”,
- „Tradycje kulinarne różnych państw”,
- „Wiem co jem”,
- „Substancje chemiczne o znaczeniu biologicznym”.

Założenia ww. projektów są zgodne z celem Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, jakim jest upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.

Ustalono, że w ramach Programu udzielano posiłków gorących: dwa razy w tygodniu uczniowie otrzymywali zupeł, trzy razy w tygodniu drugie danie. Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2012 r. nie prowadzono badań pod względem jakości posiłków wydawanych w ramach Programu.

Na mocy art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Stwierdzono, że Gmina Buk w 2012 r. udzielała pomocy na zasadach określonych w art. 6a ustawy

o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono posiłków na zasadach określonych w art. 6a ustawy nie przekroczyła 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Buk w poszczególnych miesiącach 2012 r. na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności wykazała, że pomoc w tej formie przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Świadczenia przyznawano i realizowano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Ustalono, że decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach w uzasadnieniach decyzji nie wskazano przesłanek uzasadniających udzielenie pomocy w formie świadczenia pieniężnego wynikających z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.), który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, a także pomoc w formie świadczenia rzeczowego winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Kontrola wykazała, że w zbadanych przypadkach istniały przesłanki uzasadniające przyznanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach nie zostały one konkretnie sformułowane w wywiadach środowiskowych.

Wysokość przyznanych przez OPS w 2012 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 100,00 zł do 400,00 zł miesięcznie. We wszystkich przypadkach przyznawania ww. formy pomocy wysokość świadczeń ustalano indywidualnie.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Stwierdzono, że w 2012 r. w okresie przerw w nauce Gmina Buk realizowała Program poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup żywności.

Ustalono, że w Urzędzie Miasta i Gminy w Buku oraz w OPS, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 16 stycznia 2012 r. oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, prowadzono wyodrębnioną ewidencję w zakresie otrzymania i wydatkowania środków z dotacji.

Kontrola ksiąg rachunkowych OPS wykazała, że OPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w 2012 r. w kwocie 90 000,00 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Gmina Buk na realizację Programu w 2012 r. wydatkowała otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 74 610,00 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Skontrolowane dowody księgowe posiadają cechy określone w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz zostały zaakceptowane i zadekretowane w wymaganej formie. Wydatki związane z realizacją Programu ujęto w ewidencji księgowej OPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207). Wydatki związane z udzielaniem posiłków ujęto w ewidencji księgowej OPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.), natomiast wydatki związane z udzielaniem świadczeń pieniężnych ewidencjonowano na kontach księgowych: 130 *Rachunek bieżący jednostki* oraz 410 *Koszty wg rodzajów – Świadczenia na rzecz podopiecznych* z pominięciem kont Zespołu 2 *Rozrachunki i rozliczenia*.

Zgodnie z Porozumieniem z 16 stycznia 2012 r., Gmina Buk zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2012 r. w wysokości nie mniejszej niż 40% całkowitego kosztu realizacji zadania. Ustalono, że w Gminie Buk w 2012 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* wyniosły 164 610,00 zł, w tym:

- 74 610,00 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;
- 90 000,00 zł – środki własne gminy, co stanowi **54,67%** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że rozliczenie dotacji udzielonej na realizację Programu w 2012 r. wysłano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z uchybieniem terminu określonego na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* w § 10 Porozumienia. Dane wykazane w rozliczeniu były zgodne z ewidencją księgową OPS.

Stwierdzono, że w 2012 r. w związku z realizacją Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* OPS (Zamawiający) przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania o cenę na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.). Przedmiot zamówienia obejmował „Dożywianie dzieci w gimnazjum, szkołach podstawowych, osób starszych, samotnych i bezdomnych na terenie Miasta i Gminy Buk w roku 2012”. W wyniku przedmiotowego postępowania, 5 stycznia 2012 r. pomiędzy OPS a firmą Gastronomia Dariusz Szynkaruk, ul. Poznańska 4/5, 64-320 Buk została zawarta umowa nr OPS-332/1/2012. Przebieg postępowania został udokumentowany w „Protokole postępowania w trybie przetargu nieograniczonego” spisany na druku ZP-ZOC. Kontrola wykazała, że ogłoszenie o udzieleniu przedmiotowego zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych z uchybieniem terminu określonego w art. 95 *ustawy Prawo zamówień publicznych*.

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Burmistrz Miasta i Gminy Buk był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Ustalono, że kwartalne informacje o realizacji Programu przekazywano Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia. Dane wykazane w sprawozdaniu są zgodne z ewidencją księgową OPS. Jednakże stwierdzono, że w Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje w zakresie *Liczby punktów żywieniowych*.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* stanowi, iż

w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Burmistrz Miasta i Gminy Buk podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- przekazywał Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalne informacje o realizacji Programu w gminie;
- organizował cykliczne spotkania z Dyrektorami Szkół oraz Kierownikiem OPS w celu wyboru najkorzystniejszych rozwiązań dotyczących dożywiania dzieci w szkołach;
- przyjmował od Kierownika OPS bieżące informacje o działaniach podejmowanych w ramach Programu;
- poprzez działania pracowników OPS monitorował środowisko Gminy Buk w celu zapobiegania zjawisku niedożywienia.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydatki związane z udzielaniem świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności ewidencjonowano niezgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*.
2. Rozliczenie dotacji udzielonej na realizację Programu w 2012 r. przekazano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z uchybieniem terminu określonego na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* w § 10 Porozumienia.
3. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia na „Dożywianie dzieci w gimnazjum, szkołach podstawowych, osób starszych, samotnych i bezdomnych na terenie Miasta i Gminy Buk w roku 2012” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych z uchybieniem terminu określonego w art. 95 *ustawy Prawo zamówień publicznych*.
4. W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – IX 2012 r. wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje w zakresie *Liczby punktów żywieniowych*.

Ad. 1

Wydatki związane z udzielaniem świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności ewidencjonowano niezgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*.

Analiza ksiąg rachunkowych w OPS wykazała, że wydatki związane z udzielaniem świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności ewidencjonowano na kontach księgowych: 130 *Rachunek bieżący jednostki* oraz 410 *Koszty wg rodzajów – Świadczenia na rzecz podopiecznych* z pominięciem kont Zespołu 2 *Rozrachunki i rozliczenia*.

Przyczyną nieprawidłowości był, stosowany od lat w jednostce, uproszczony sposób księgowania list wypłat zasiłków, który nie uwzględniał stosowania kont Zespołu 2 *Rozrachunki i rozliczenia* do ewidencjonowania przedmiotowych operacji gospodarczych.

Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych przez OPS uniemożliwiał rzetelne ustalenie stanu należności i zobowiązań jednostki w związku z realizacją Programu w 2012 r.

Ad. 2

Rozliczenie dotacji udzielonej na realizację Programu w 2012 r. przekazano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z uchybieniem terminu określonego na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* w § 10 Porozumienia.

Zgodnie z § 10 Porozumienia Gmina Buk winna złożyć rozliczenie dotacji udzielonej w 2012 r. do dnia 15 stycznia 2013 r. Kontrola wykazała, że przedmiotowe rozliczenie wysłano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w formie pisemnej za pośrednictwem poczty oraz w wersji elektronicznej 17 stycznia 2013 r., tj. 2 dni po terminie.

Jako przyczynę nieprawidłowości wskazano, iż w związku z nawałem pracy, jaki niesie początek roku rozliczenie, o którym mowa powyżej, przekazano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu nieterminowo.

Opisana nieprawidłowość utrudniła terminowe rozliczenie dotacji dla całego województwa wielkopolskiego.

Ad. 3

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia na „Dożywianie dzieci w gimnazjum, szkołach podstawowych, osób starszych, samotnych i bezdomnych na terenie Miasta i Gminy Buk

w roku 2012” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych z uchybieniem terminu określonego w art. 95 *ustawy Prawo zamówień publicznych*.

Stwierdzono, że w związku z realizacją Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* OPS (Zamawiający) przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania o cenę na „Dożywianie dzieci w gimnazjum, szkołach podstawowych, osób starszych, samotnych i bezdomnych na terenie Miasta i Gminy Buk w roku 2012”. W wyniku przedmiotowego postępowania, 5 stycznia 2012 r. pomiędzy OPS a firmą Gastronomia Dariusz Szynkaruk, ul. Poznańska 4/5, 64-320 Buk została zawarta umowa nr OPS-332/1/2012. Kontrola wykazała, że ogłoszenie o udzieleniu przedmiotowego zamówienia nr 52431-2012 zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych dopiero 6 marca 2012 r., podczas gdy art. 95 ust. 1 *ustawy Prawo zamówień publicznych* stanowi, że jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej winien zamieścić ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Przyczyną nieprawidłowości był brak odpowiedniej wiedzy pracownika OPS wyznaczonego do prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia. Należy zaznaczyć, że OPS nie zatrudnia specjalisty ds. zamówień publicznych.

Ad. 4

W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – IX 2012 r. wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje w zakresie *Liczby punktów żywieniowych*.

Porównanie danych wykazanych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-IX 2012 r. z dokumentacją wykazało, że w Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* wykazano niepoprawne informacje w wierszu *Liczba punktów żywieniowych ogółem*: jest 5, kontrola wykazała, że było 6.

Przyczyną nieprawidłowości była pomyłka pracownika OPS sporządzającego dokument.

Na skutek opisanej nieprawidłowości niemożliwe było sporządzenie rzetelnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono dwa uchybienia polegające na:

1) we wszystkich zbadanych decyzjach administracyjnych przyznających, w ramach Programu, pomoc w formie świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w uzasadnieniach nie wskazano przesłanek uzasadniających udzielenie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub

żywności wynikających z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Przyczyną uchybienia było rutynowe postępowanie pracowników OPS przy sporządzaniu decyzji administracyjnych;

2) we wszystkich zbadanych przypadkach w wywiadach środowiskowych nie zostały konkretnie sformułowane przesłanki uzasadniające udzielanie, w ramach Programu, pomocy w formie świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności. Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że głównymi przesłankami udzielania pomocy w formie świadczeń pieniężnych były:

- brak możliwości zapewnienia posiłku (brak odpowiedniej bazy żywieniowej do wydawania posiłków osobom dorosłym),
- sytuacja osobista osób lub rodzin (w kilku przypadkach pomocy udzielono osobom wymagającym specjalistycznej diety),
- sytuacja rodzinna (np. matka po urodzeniu dziecka przebywała w domu i sama przygotowywała posiłki),
- niechęć uczniów do spożywania posiłków w placówkach oświatowych.

Jako przyczynę uchybienia wskazano, iż OPS zatrudnia czterech pracowników socjalnych, podczas gdy zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej* winien zatrudniać pięciu. Ponadto, ww. pracownicy obarczeni są dodatkowymi obowiązkami (prowadzą wywiady do celów mieszkaniowych, zajmują się sprawami dotyczącymi dłużników alimentacyjnych, wydają żywność). W związku z powyższym, w natłoku obowiązków postępują rutynowo sporządzając wywiady środowiskowe.

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz załączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego dokumentach:

Załącznik nr 1: Lista sprawdzająca realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 2: Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 3: Lista sprawdzająca finansową realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 4: Protokół oględzin z 25 października 2013 r.

Załącznik nr 5: Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 6: Lista sprawdzająca postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych związanych z naliczaniem i udzielaniem świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w księgach rachunkowych OPS zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*.
2. Terminowe składanie rozliczenia dotacji udzielonej na realizację Programu.
3. W przypadku prowadzenia przez OPS postępowań o udzielenie zamówień publicznych zamieszczanie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w terminie określonym w art. 95 ust. 1 *ustawy Prawo zamówień publicznych*.
4. Rzetelne i uważne sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu w celu uniknięcia błędów, co umożliwi opracowanie poprawnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.
5. Wskazywanie w uzasadnieniach decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności przesłanek uzasadniających udzielenie pomocy w ww. formie wynikających z § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
6. Wskazywanie w wywiadach środowiskowych, stanowiących podstawę wydania decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie **30 dni** od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z poważaniem
/Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Przemysław Pacia
Wicewojewoda Wielkopolski/